

Samarbeid mellom skole og kirke og barnehage og kirke

Samarbeidsformer:

- Ekskursjon
- Besøk i klassen
- Skolegudstjeneste
- Felles samtaler og kompetansetiltak om religionsundervisning, kulturarvpedagogikk og livssynsmangfold i deres glokale kontekst

Kirka som fem slags steder

Gunnfrid Ljones Øierud & Espen Schjetne (2025). Meeting the majority religion. Majority church field trips and educational equality in Norwegian RE. *British Journal of Religious Education*, 47(4), s. 517–533. <https://doi.org/10.1080/01416200.2025.2452223>

- Forskning på ekskursjoner
- Observasjoner av ekskursjoner, intervjuer med kirkerepresentanter, lærere, elevgrupper
- Hvordan konstrueres kirken som et «sted»?

A place of the past	A place of symbols	A place of craftsmanship	An ordinary place	An inviting place
<ul style="list-style-type: none">• Lokalhistorie• Gamle artefakter• Kirka som et museum• Kilde til å forstå kristendom i fortid	<ul style="list-style-type: none">• Symboljakt• Kunst, interiør, arkitektur• Artefaktenes symbolske mening, ikke hvordan de brukes• Overlevert kunnskap	<ul style="list-style-type: none">• Møte med profesjonene• Orgelet• Kunst- og bygningshåndverk• Mindre «kristent» innhold?	<ul style="list-style-type: none">• «Bli kjent med kirken», utforske• Hvordan har man respekt for det hellige?• Forskjell på elever, lærere og kirkeansatte	<ul style="list-style-type: none">• Gode opplevelser for elevene• Flinker formidlere

- Hva med kirka som et sted for en levende tradisjon? Hvordan kan vi styrke dette, i tillegg til å ta vare på styrkene i de fem andre «stedene»?
 - Kan vi presentere fortellinger og ritualer (uten å invitere til religionsutøvelse) for å «konstruere» kirka som et sted for en levende tradisjon?
 - Kan vi bruke stikkordene «autentisk, genuint, relasjonelt og relevant» til noe her?

- Hvordan gjør vi slik undervisning dialogisk?

For- og etterarbeid styrker ekskursjonene

- Forarbeid
 - Elevene henter inn fakta fra tilgjengelige kilder
 - Elevene forbereder spørsmål til kateketen
- Ekskursjon
 - Fortellinger aktiverer faktakunnskapen og setter den i kontekst og sammenheng
- Etterarbeid
 - Hva opplevde vi?
 - Hva lærte vi?
 - Hva gjorde inntrykk?
 - Hva vil vi høre om neste gang?

Formål med samarbeidet med barnehager

Å støtte og styrke det pedagogiske arbeidet i barnehagene

i overenstemmelse med rammeplanen for barnehagens innhold

Les rammeplanen

Les særlig fagområdene Etikk, religion og filosofi og Nærmiljø og samfunn

Bruk barnehagens årsplan for å formalisere samarbeidet

Fire hatter når du samarbeider med barnehagen

1. «Personal» i rammeplanens betydning
2. Kompetansestøtte for de ansatte i barnehagen
3. Guide og førstepersonsforteller
4. Leke og undre seg sammen med barna (jf hatt 1)

Kristne høytider i barnehagen

Se <https://iko.no/khib>

Etikk, religion og filosofi nedprioriteres

Eide, H. M. K., Kvilhaugsvik, H., Danielsen, H., Rydland, H. T., & Sataøen, S. O. (2023).

Barnehagens arbeid med fagområdene. I A. Homme, H. Danielsen, & K. Ludvigsen (Red.), *Fra «bør» til «skal»: Rammeplan for barnehagen i et implementeringsperspektiv* (s. 57–100).

Fagbokforlaget. <https://doi.org/10.55669/oa301002>

Ine Bratsvedal (2026). Privat, betent og uoverkommelig? Om arbeid med religion i to norske barnehager. *Nordidactica*, 2026:1, s. 117–140.

<https://doi.org/10.62902/nordidactica.v16i2026:1.27440>

Bratsvedals kategorier:

- **Privat:** Religion forstås som et privat og personlig anliggende, og det oppleves upassende å stille spørsmål om dette, for eksempel i foreldresamarbeidet.
- **Betent:** Religion oppfattes som et tema hvor det er lett å fornærme, tråkke over grenser
- **Manglende mestringstro:** En usikkerhet knyttet til egen kompetanse, særlig mtp andre religioner enn ens egen

Hvordan kan vi fra kirkas side bidra til at det blir en bedre kultur for å snakke om, samarbeide om, og ta på alvor arbeid med religion i barnehagen?